

193/1999 Sb.
ZÁKON
ze dne 29. července 1999
o státním občanství některých bývalých československých státních občanů

Parlament ve snaze zmírnit následky některých křivd, k nimž došlo v období let 1948 až 1989, vědom si, že zahraniční Češi a krajané přispívají k udržování a pěstování národního kulturního dědictví, jakož i k prohlubování vztahů sounáležitosti s Českou republikou a že český exil vyvíjel v emigraci významnou duchovní, politickou a kulturní činnost ve prospěch obnovení svobody a demokracie ve své vlasti a tato činnost si zaslouhuje mimořádného uznání, se usnesl na tomto zákoně České republiky:

§ 1

(1) Fyzická osoba, která pozbyla státní občanství Československé republiky, Československé socialistické republiky, České socialistické republiky nebo České republiky v období od 25. února 1948 do 28. března 1990 propuštěním ze státního svazku¹⁾ nebo v souvislosti s nabytím státního občanství jiného státu, s nímž měla nebo má Česká republika uzavřenu smlouvu upravující otázku zamezení vzniku dvojího státního občanství,²⁾ (dále jen "bývalý občan") může nabýt státního občanství České republiky na základě prohlášení o státním občanství České republiky (dále jen "prohlášení"), pokud uvedená mezinárodní smlouva nestanoví jinak.

(2) Bývalý občan prokáže svoji totožnost a v prohlášení uvede

- a) kdy a jakým způsobem pozbyl státní občanství,
- b) místo posledního trvalého pobytu na území České republiky; neměl-li takový pobyt, uvede tuto skutečnost.

(3) K prohlášení připojí

- a) listinu (osvědčení) o propuštění ze státního svazku nebo rozhodnutí o odnětí státního občanství anebo listinu (potvrzení) o naturalizaci ve Spojených státech amerických,
- b) rodný list,
- c) oddací list, jde-li o osobu žijící v manželství, osobu rozvedenou nebo ovdovělou,
- d) popřípadě další doklady, kterými prokazuje správnou podobu svého příjmení.

(4) Bývalý občan může samostatně učinit prohlášení nejdříve dnem, kdy dosáhne věku 18 let.

1) § 32 Obecného občanského zákoníku, Císařský patent č. 946 z 1. června 1811.

Vystěhovalecký patent z 24. března 1832 sb. pol. zák. sv. 60, č. 34.

§ 1 zákona č. 71/1922 Sb. z. a n., o vystěhovalectví.

§ 6 zákona č. 194/1949 Sb., o nabývání a pozbývání československého státního občanství, ve znění pozdějších předpisů.

§ 14 zákona č. 39/1969 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České socialistické republiky.

Čl. II bod 1. písm. b) zákona č. 88/1990 Sb., kterým se mění a doplňují předpisy o nabývání a pozbývání československého státního občanství.

2) Zejména Úmluva o naturalizaci mezi Československem a Spojenými státy Severoamerickými č. 169/1929 Sb. z. a n. a zákon č. 60/1930 Sb. z. a n. (zrušena sdělením č. 229/1997 Sb.).

§ 2

(1) Bývalý občan může do prohlášení učiněného podle § 1 zahrnout i fyzickou osobu mladší 18 let (dále jen "dítě"), i když se nejedná o bývalého občana.

(2) V případě uvedeném v odstavci 1 bývalý občan k prohlášení připojí

- a) rodný list dítěte,
- b) souhlas druhého rodiče s nabytím státního občanství České republiky dítěte, pokud nebyl výkon rodičovské zodpovědnosti druhého rodiče omezen nebo pozastaven anebo nedošlo-li ke zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo způsobilosti k právním úkonům,
- c) souhlas dítěte, dosáhlo-li věku 15 let ke dni podání prohlášení.

§ 3

(1) K přijetí prohlášení je příslušný zastupitelský úřad České republiky (dále jen "zastupitelský úřad") nebo okresní úřad, v hlavním městě Praze obvodní nebo místní úřad městské části a v Brně, Ostravě a Plzni magistráty těchto měst (dále jen "úřad").

(2) Je-li prohlášení činěno v České republice, je k jeho přijetí příslušný úřad podle místa, v němž má osoba, která prohlášení činí, trvalý pobyt na území České republiky; pokud takový pobyt nemá, je příslušný úřad podle místa posledního trvalého pobytu této osoby na území České republiky. Pokud osoba, která prohlášení činí, trvalý pobyt na území České republiky nikdy neměla, je příslušný Obvodní úřad v Praze 1.

(3) Zastupitelský úřad, který prohlášení obdržel, je spolu s připojenými doklady postoupí příslušnému úřadu.

§ 4

Úřad ověří, zda jsou splněny podmínky stanovené tímto zákonem pro prohlášení; jsou-li tyto podmínky splněny, vydá osvědčení o nabytí státního občanství České republiky. V opačném případě úřad prohlášení rozhodnutím odmítne.

§ 5

Prohlášení podle § 1 lze učinit do pěti let ode dne účinnosti tohoto zákona, jinak toto právo zaniká.

§ 6

(1) Prohlášení podle § 1 může učinit i

- a) bývalý občan, který neměl státní občanství České socialistické republiky nebo České republiky a který by se stal k 1. lednu 1969 státním občanem Slovenské socialistické republiky, nebo
- b) bývalý státní občan Slovenské socialistické republiky, který tohoto občanství pozbyl propuštěním ze státního svazku nebo naturalizací ve Spojených státech amerických v období od 25. února 1948 do 28. března 1990, pokud se jeho rodiče stali nebo by se stali k 1. lednu 1969 státními občany České socialistické republiky, nebo v době odchodu do ciziny měl trvalý pobyt na území České socialistické republiky nebo České republiky, jestliže není ke dni učinění prohlášení státním občanem Slovenské republiky.

(2) K prohlášení připojí doklady uvedené v § 1 odst. 3, popřípadě listinu o propuštění ze státního svazku Slovenské socialistické republiky nebo Slovenské republiky anebo rozhodnutí o odnětí státního občanství této republiky a potvrzení o tom, že není státním občanem Slovenské republiky.

§ 7

Tento zákon se nevztahuje na bývalého občana, který neměl státní občanství České socialistické republiky nebo České republiky, a který

- a) by se stal k 1. lednu 1969 státním občanem Slovenské socialistické republiky, nespĺňuje-li podmínky uvedené v § 6, nebo
- b) po 1. lednu 1969 do účinnosti tohoto zákona nabyl státního občanství Slovenské socialistické republiky nebo Slovenské republiky a je dosud tímto občanem.

§ 8

K nabytí státního občanství České republiky dojde dnem vydání osvědčení podle § 4.

§ 9

Nabytí státního občanství České republiky oznámí úřad

- a) ohlašovně místa trvalého, popřípadě posledního trvalého pobytu v České republice,
- b) Policii České republiky,
- c) územní vojenské správě, jde-li o osobu podléhající branné povinnosti, a
- d) Ministerstvu vnitra.

§ 10

Doklady, které se připojují k prohlášení podle § 1 odst. 3, vystavené orgány cizího státu, se předkládají

- a) s potřebnými ověřeními,³⁾ pokud Parlamentem schválená a vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nestanoví jinak,
- b) úředně přeložené do českého jazyka,⁴⁾ jsou-li vystaveny v cizím jazyce, pokud Parlamentem schválená a vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nestanoví jinak.

3) § 52 zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů.

4) Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.

Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o úpravě některých otázek na úseku matrik a státního občanství č. 235/1995 Sb.

§ 11

(1) Nemá-li osoba, která prohlášení činí, listinu (osvědčení) o propuštění ze státního svazku, nebo rozhodnutí o odnětí státního občanství, ověří úřad potřebné údaje úřední cestou.

(2) Úřad nemusí trvat na předložení dokladů uvedených v § 1 odst. 3 písm. b) až d), pokud by jejich obstarání bylo spojeno s těžko překonatelnou překážkou. Ze stejných důvodů nemusí trvat na jejich ověření podle § 10 písm. a).

§ 12

Prohlášení podle tohoto zákona nepodléhají správním poplatkům.

§ 13

- (1) Na řízení podle tohoto zákona se použije správní řád,⁵⁾ nestanoví-li tento zákon jinak.
- (2) Vyhovuje-li se prohlášení, nevydává se správní rozhodnutí.

5) Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

§ 14

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Klaus v. r.
Havel v. r.
Zeman v. r.